

BAWIĆ (53) *vb impf*

a jasne (z wyjątkiem 2 sg imp).

inf bawić (18). ◇ *praes* 1 sg bawię (1). ◇ 2 sg bawisz (1). ◇ 3 sg bawi (7). ◇ 3 pl bawią (3). ◇ *praet* 1 sg m -m bawił (1). ◇ 3 sg m bawił (2). *f* bawiła (1). ◇ 3 pl m *pers* bawili (1). ◇ *fut* 1 sg m bawić będę (1). ◇ 3 sg m będzie bawił (1). ◇ *imp* 2 sg baw (1). ◇ 3 sg niechaj bawi (2). ◇ 3 pl niechże bawią (1). ◇ *con* 1 sg m bych bawił (2) *KochFr*, *WujNT*, bym bawił (2) *OrzQuin*, *WyprPl*. ◇ 3 sg m by bawił (1). ◇ *con praet* 3 pl m *pers* by byli bawili (1). ◇ *part praes act* bawiąc (6).

Sł stp brak, *Cn notuje*, *Linde XVII – XIX w.*

1. *Zajmować, zaprzętać, trudzić; detinere, distinere, immorari, impedire, involvere, morari, oblectare, occupare Cn* (30) :

bawić kogo, co (25): gdyż to nie iedno pogánłcy Mędrcomie/ ále też y pobożni ludzie z Duchá Bożého czynili/ á vmyłł też fwoy bawili. *SienLek* T4v; *KochDryas* A3; *Oczko* 29v. *Cf bawić kogo, co czym; bawić co na czym.*

bawić kogo, co czym (21): *BibRadz* I *4v; *OrzQuin* Fv; *GórnDworz* K8; *RejPos* 23; Niechże go z młodu nie bawią owemi Grámmátykámí/ Logikámí/ Aritmetykámí *RejZwierc* 12; *RejPosWstaw* 21v; *Strum* Rv; *CzechRozm* 10, 13, 143v, 171; teraz niechcę wízu wálznych Słowy proznemi bawić *KochOdpr* B3v; *Oczko* 39v; *SkarŻyw* 133; *CzechEp* [399]; *PudłFr* 25; Głowę trofką/ á ręce próżną pracą bawię *GrabowSet* Ov, F3; *KochFrag* 29; *WyprPl* A3v; *SarnStat* 808. *Cf Szereg.*

bawić co na czym: iż rofkolż ćielefna wśytki zmyłły wnątrzne do siebie ciągnie/ y ná nich ie bawi *SkarKazSej* 61a.

Szereg: »nie bawić ani ociążać«: Gdyż to iednák włafny ieft vrząd [...] dobrego náuczycielá/ vpominác ludzye ku fwiętemu á pobożnemu życiu/ nie bawiąc ich áni ociążáiąc gadkámí niepotrzebnemi. *RejPosWstaw* 21v.

a. *Zabawiać, cieszyć, rozrywać; delectare Cn* [*kogo, co czym*] (5) : bawią ie [*synow wielkich panow*] tańcámí/ lutniámí/ fprofnemi pieśniámí [*inter citharas et obscoenas cantilenas [...] versantur*] *ModrzBaz* 12; *KochPs* 109; Nie fą/ [...] czáfy po temu/ Abych [...] Wízy twoie lutnią bawił/ álbo pieśniámí *KochFr* 84; *WitosłLut* A2, A2v.

2. *Spędzać, przebywać (zawsze o czasie); commorari Cn* [*co*] (2) : iefli iuz ták chcełz bawić dni fwoie/ Profzę odmieñ ná chwilę te zálofne twoie Strony *WitosłLut* A4v; Wam fię czáfy fzczeńliwe obiecály ftawić/ Przy was można fortuná chce iuz fwoy wiek bawić. *SapEpit* B4v.

3. *Zatrzymywać, przetrzymywać kogo, zajmować komu czas; commorari, demorari, detinere, distinere, morari, occupare, remorari, retardare, tardare, tenere Cn* (7) :

bawić kogo (7): *RejKup* i2; A teraz cię niebawiąc wierłz ci máły dawam. *BielSen* 4; *WujNT Act* 24/4; Lecz mię ten kołát we drzwi dłufo bawi *CiekPotr* 84; *GosłCast* 68. *Cf bawić kogo przy kim.*

bawić kogo przy kim (2): Pożytecznyeyłfác yeft dáć ná wyelkye myefce fyná ná náuki/ niż go w myáftecżku przy Bákalarzu bawić *GliczKsiąż* M, Lv. *Cf Szereg.*

Szereg: »trzymać a bawić«: A yefli go chce myeć gołpodarzem á fynem czeládnym/ domá przy foby nychay go trzyma á bawi *GliczKsiąż* Lv.

4. *Otaczać się kim, obcować z kim* (7) :

bawić kogo, co (7): wiakym powazeniu beli vtzudzozyemcow ktore Pan nadworze fwym bawil *PaprUp* H. Cf *bawić kogo, co około kogo; bawić kogo przy kim*.

bawić kogo, co około kogo (5): *LubPs* X2v; *RejZwierc* 122, 273v; *GórnRozm* H2v; Toc prawie páńfki y krolewki obyczay/ [...] mądre á dobre á nie pochlebce około siebie báwić. *SkarKaz* 80a.

bawić kogo przy kim: iż nie ták bárzo złym y niezbożnym łzkodził/ iáko dobrym [...] á złym folgując y ony przy łobie báwiąc. *CzechEp* 368.

5. *Zwodzić, łudzić, mamić [kogo]* (7) : Przetóz [*cesarz turecki*] wymatawłzy ná was do czáfu przymiérze/ ták was tylko báwi. *OrzJan* 8.

bawić czym (2): Zywem? czy mię fen obłudny fráluie? Który [...] ludzkie myśli tym y owym báwi *KochTr* 15; *OrzJan* 14. Cf *Zwrot*.

Fraza: »sen, nadzieja bawi« [*szyk zmienny*] (5): łny lekkie/ łny płoché nas báwią *KochTr* 11, 15; Spimy? czyli obłudne báwią nas nádzieie? *WisznTr* 22; *KochPieś* 11; Teraz prawdźiwie czuię/ y znam to ná iáwi/ Drogi Oycze/ iuz mię fen morzony nie báwi. *SapEpit* A3v.

Zwrot: »bawić nadzieją«: Tą nádzieią będzie was báwił Turczyn ták długo/ póki będzie mógl *OrzJan* 14.

Synonimy: 1. *ociężać, zatrudniać; a. rozkoszować, uweselać; 3. omieszkawać, trzymać, zadzierżawać, zamieszkiwać, zawadzać.*

Formacje pochodne: *nabawić, obawić, odbawić, pozbawić, przybawić, przybawić się, ubawić, wybawić, wzbawić, zabawić, zbawić; nabawiać, pozbawiać, przybawiać, ubawiać, wybawiać, zabawiać, zbawiać; wybawować.*

Cf **BAWION**